

На основу члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр.88/17, 27/18,10/19,6/20,129/21 и 92/23 даље: Закон) и члана 121. Статута Основне школе „ Филип Филиповић“, Београд (у даљем тексту: школа), Школски одбор на седници одржаној дана 11.09.2024. године, донео је:

ПРАВИЛНИК

О ВАСПИТНОЈ, ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА У ОСНОВИ

ОШ ШКОЛИ „ ФИЛИП ФИЛИПОВИЋ“

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником (у даљем тексту: правилник) у ОШ “Филип Филиповић“, уређују се обавезе ученика и њихова одговорност за повреду обавеза и дужности ученика и причињену штету, покретање и вођење васпитно – дисциплинског поступка, изрицање мера за учињене повреде обавеза ученика и друга питања везана за дисциплинску и материјалну одговорност ученика.

Члан 2.

Уписом у школу ученик преузима права и обавезе у чијем остваривању не сме да угрожава друге. Ученици су међусобно и лично одговорни за савесно извршавање дужности и обавеза ученика.

II ПРАВА ДЕТЕТА И УЧЕНИКА

Члан 3.

Право ученика остварује се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законима, а школа је дужна да обезбеди њихово остваривање а нарочито права на:

1. Квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. ЗОСОВ-а.
2. Уважавање личности.
3. Подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију.
4. Заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.
5. Благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање.
6. Информацију о правима и обавезама.
7. Учествовање у раду органа школе, у складу са ЗОСОВ-ом и посебним законима.
8. Слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента.
9. Јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит.
10. Покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно- васпитном процесу уколико права из овог члана, тач. 1.-9., нису остварена.
11. Заштиту и правично поступање установе према детету и ученику.
12. Друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

III ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 4.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Ученик има обавезу да:

1. Редовно похађа наставу и извршава школске обавезе.
2. Поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе.
3. Ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике.
4. Не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника.
5. Поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи.
6. Чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија.
7. Стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.
8. Да се стара о личној уредности и пристојном изгледу.
9. Доноси уџбенике, прибор, опрему и друга средства неопходна за рад на часовима.
10. Да се не понаша недолично према наставницима и другим радницима школе, ученицима и родитељима ученика у школи и ван ње.
11. Уредно обавештава родитеље или другог законског заступника о свом учењу и владању, оценама, порукама одељенског старешине и других наставника.
12. Извршава послове које му даје одељенски старешина, наставници и органи школе.

Сви ученици имају обавезу да поштују правила понашања које школа прописује.

Родитељ или други законски заступник ученика, дужан је да у року од 48 часова, обавести одељенског старешину о спречености свог детета да присуствује настави.

Родитељ или други законски заступник ученика, дужан је да у року од **осам** дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави, одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом, правда изостанак ученика и доставља потпуне и тачне контакт информације.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

IV ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА И ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ - опште одредбе-

Члан 5.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе **пет** часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима **реализује се и друштвено корисни, односно хуманитарни рад.**

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а школа у складу са извештајем спољашње

мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 6.

Ученик може да одговара само за повреду обавезе која је у време извршења била прописана посебним законом или општим актом школе, у зависности од тога да ли се ради о лакшој или тежој повреди обавезе.

Ученику може да се изрекне **васпитна мера** за лакшу повреду обавеза ученика у складу са овим Правилником, а након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка **васпитно-дисциплинска мера** за тежу повреду обавеза ученика и за повреду забране из чл. 110-112 прописане Законом о основама система образовања и васпитања.

Лакше повреде обавеза ученика и васпитне мере

Члан 7.

Ученик одговара за лакше повреде обавеза утврђене статутом школе.

Лакше повреде обавезе ученика су:

- 1) неоправдано изостаје из школе до **25** часова;
- 2) ометање рада наставника и ученика у току часа (непоштовање правила понашања на часу која је поставио наставник, причање без дозволе упркос опомени наставника);
- 3) недолжно понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленим у школи, школском дворишту и другим наставним и ваннаставним активностима (псовање, добацавање, злонамерно етикетирање);
- 4) учестало изазивање нереди у просторијама школе и школском дворишту, за време трајања, пре и после наставе (гурање клупа, лупање столицама, трчање кроз ходник, лупање вратима, остављање отпадака по учионици и у клупама);
- 5) непоштовање одлука надлежних органа школе (наредбе и обавештења у вези радне суботе, културних и ваннаставних активности);
- 6) необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношење поруке одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника (не показује ђачку књижицу и др. родитељу или другом законском заступнику);
- 7) оштећење школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и прибора запослених у школи;
- 8) оштећење или уништавање личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи;
- 9) неоправдано кашњење на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
- 10) нарушавање естетског изгледа школе и школског дворишта (бацање отпадака, уништавање садница, зелених површина, писање по зидовима и слично);
- 11) раније напуштање часа и других активности у школи без претходног одобрења наставника;
- 12) злоупотребљавање лекарског уверења тј. оправдање;
- 13) небрига о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност;
- 14) ометање рада у свом или другом одељењу, за време трајања наставе, испита као и другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру спортских, културних и других активности;
- 15) долажење у школу и на друга места на којима школа организује и спроводи образовно-васпитни процес неприкладно одевен за наменске активности;
- 16) невођење рачуна о својим одевним предметима, прибору и опреми;
- 17) уношење и коришћење мобилног телефона, МП4 и других средства комуникације којима се ремети рад на часу;
- 18) задржавање у ходницима школе за време часа;
- 19) улажење у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;
- 20) улазак ученика на главни улаз школе;

- 21) одбијање примене мере заштите и безбедности ученика у школи, на екскурзији, наставе у природи или ваннаставним активностима ван школе;
- 22) непридржавање правила понашања ученика у школи, на екскурзији, настави у природи или ваннаставним активностима ван школе;
- 23) недолажење на часове додатне и допунске наставе;
- 24) одбијање учешћа на школским манифестацијама и другим облицима образовно-васпитног рада у школи и ван ње;
- 25) преправка, преписивање од других ученика или дописивање података у документа која не потпадају под јавне исправе (контролни задаци, писмени задаци и др.);
- 26) извршавање повреда других обавеза које се не сматрају тежом повредом обавеза ученика.

Члан 8.

За лакшу повреду обавезе ученика могу се изрећи **васпитне мере**:

- 1) **ОПОМЕНА**
- 2) **УКОР ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ**
- 3) **УКОР ОДЕЉЕНСКОГ ВЕЋА** на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са општим аком школе.

Опомена одељењског старешине изриче се за:

- лакше повреде обавеза;
- неоправдано изостајање са часова наставе и других облика образовно-васпитног рада до 7 часова

Опомена се изриче пред одељењском заједницом и евидентира у ђачкој књижици са потписом одељењског старешине и оверава печатом школе.

Укор одељењског старешине изриче се за:

- лакшу повреду обавеза, односно поновљену повреду за коју је изречена опомена одељењског старешине,
  - неоправдано изостајање са часова наставе и других облика образовно-васпитног рада **са 8** часова.
- Укор одељењског старешине – изриче се пред одељењском заједницом и уписује у ђачку књижицу.

Укор одељењског већа изриче се за:

- лакшу повреду обавеза у случају кад је већ изречена опомена или укор одељењског старешине, а те мере нису имале васпитног утицаја на поправљање понашања ученика,
  - неоправдано изостајање са часова наставе и других облика образовно-васпитног рада од **9 до 25** часова
- Укор одељењског већа изриче одељењско веће на предлог одељењског старешине, изречена мера се уноси у ђачку књижицу у писаној форми.

Члан 9.

Васпитне мере изричу се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе.

Опомену и укор одељењског старешине изриче одељењски старешина, а укор одељењског већа изриче одељењско веће.

Са учеником који учини лакшу повреду обавеза школа је дужна да појача васпитни рад активностима у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, да сарађује са установама социјалне и здравствене заштите, у циљу промене понашања ученика.

Васпитне мере из члана 8. овог Правилника могу се изрећи ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 5. овог Правилника.

Ако школа није претходно предузела неопходне активности из члана 5. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Васпитне мере изричу се поступно у школској години у којој је учињена лакша повреда обавеза ученика.

Теже повреде обавеза ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 10.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавезе ученик одговара ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и **употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;**
- 5) уношење у школу или другу организацију **оружја, пиротехничког средства или другог предмета који може да угрози или повреди друго лице;**
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 83 става 1 ЗОСОВ-а ради корекције понашања ученика.

За повреде из става 2. тачка 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Члан 11.

За тежу повреду обавезе ученику се изриче **васпитно-дисциплинска мера:**

- 1) **УКОР ДИРЕКТОРА;**
- 2) **УКОР НАСТАВНИЧКОГ ВЕЋА**

Изузетно од става 1. овог члана, за теже повреде обавеза ученика из члана 83. ст. 8. тачка 4. и 5. Закона, одн. из чл. 10. ст. 2 тачка 4. и 5. овог Правилника, ученику основне школе се може изрећи васпитно-дисциплинска мера: ПРЕМЕШТАЈ У ДРУГУ ОСНОВНУ ШКОЛУ.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику у школској години у којој је учинио тежу повреду обавезе, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку у коме је утврђена одговорност ученика.

Ученику се за повреду обавезе може изрећи само једна васпитно-дисциплинска мера.

Члан 12.

Повреде забране ученика и васпитно-дисциплинске мере

Забрана дискриминације

У школи је забрањено дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање,ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиских лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже,прецима,статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику,верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној орјентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању,„сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности,старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Члан 13.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

У школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно, понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Под физичким насиљем, сматра се : физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према детету, ученику, или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и дуге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да поднесе пријаву надлежном органу ако код ученика примети знаке насиља, злостављања или занемаривања.

Члан 14.

Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Забрањено је свако понашање запосленог према детету и одраслом; детета, ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; детета, ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Вређање угледа, части или достојанства личности у установи јесте понашање лица или групе лица које може да има обележје психичког и социјалног насиља или злостављања, и када се узнемиравањем и понижавајућим поступањем повређује неко од личних својстава.

Узнемиравање и понижавајуће поступање јесте изговарање речи, односно слање писаних порука или предузимање радњи према лицу или групи лица на основу којих се посредно и са сигурношћу може закључити да вређају њихово достојанство на основу личног својства, проузрокују осећај понижености, узнемирености или одбачености, шири страх или непријатељство, односно ствара понижавајуће и увредљиво окружење.

Постапање установе, начин превентивних и интервентних активности, права и обавезе и одговорности и друга питања у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, прописано је Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања у вређања угледа, части или достојанства личности (Сл.гл.РС бр.65/18).

У установи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части или достојанства личности.

Члан 15.

За учињену повреду забране из чл. 12, 13 и 14, ученику се по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку и утврђивању његове одговорности, изриче једна од васпитно-дисциплинских мера:

- 1. УКОР ДИРЕКТОРА или УКОР НАСТАВНИЧКОГ ВЕЋА,**
- 2. ПРЕМЕСТАЈ УЧЕНИКА** од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке Наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

На основу спроведеног васпитно – дисциплинског поступка, записник са усмене расправе и пратећу документацију, директор доставља Наставничком већу на одлучивање.

Наставничко веће дужно је да утврди повреду забране која се ученику ставља на терет, и да понашање ученика одговара опису повреде забране прописане законом.

Одлука Наставничког већа доноси се већином гласова од укупног броја чланова већа и она мора да садржи: име и презиме ученика, назив одељења, кратак опис повреде коју је ученик учинио, место и време извршења повреде, врсту повреде, датум и број Закључка о покретању поступка, извод из записника о саслушању ученика и друга доказна средства.

На основу одлуке Наставничког већа директор доноси решење о изреченој васпитно – дисциплинској мери.

V ВАСПИТНО ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 16.

Васпитно-дисциплински поступак покреће директор **Закључком**, на иницијативу одељенског старешине или другог лица које има право да поднесе предлог, о чему одмах а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља односно другог законског заступника.

За учињену **тежу повреду обавезе** ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року од **пет радних** дана од дана сазнања, а за учињену **повреду забране из чл. 12-14.** овог правилника закључком покреће поступак одмах, а најкасније у року од **два радна дана** од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Изузетно од става 2. овог члана, за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 10. став 2. тач. 4) и 5) овог правилника, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак **одмах**, а најкасније у року од **два радна дана** од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор води поступак и окончава га решењем.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога, односно педагога школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Члан 17.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 10. став 2. тач. 4) и 5) овог правилника и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 1. овог члана.

Током удаљења ученика из става 1. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из става 1. овог члана обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Члан 18.

Захтев за покретање васпитно – дисциплинског поступка подноси одељенски старешина. Право на подношење захтева имају и наставник, стручни сарадник и остали запослени као и родитељи односно други законски заступници, о чему се обавештава и одељенски старешина.

Захтев за покретање дисциплинског поступка подноси се директору школе и треба да садржи: име и презиме ученика, одељење и разред, опис теже повреде обавеза ученика односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Уколико је захтев за покретање васпитно-дисциплинског поступка против ученика по оцени директора школе оправдан, директор школе доноси Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка.

Закључак садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и доказе, датум, време и место одржавања усмене расправе. Доставља се ученику, односно његовом родитељу или старатељу, одељенском старешини, стручним сарадницима, односно стручном тиму.

Поступак води директор школе уз обавезно присуство одељенског старешине или другог наставника у његовој одсуствости, стручних сарадника (педагога или психолога), члана тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања (када је учињена повреда забране из члана 12., 13. и 14. Правилника).

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну, школу у току школске године.

Члан 19.

Закључак из члана 18. Правилника доставља се ученику (достављање врши одељенски старешина који својим потписом на доставници потврђује да је уручење извршено), родитељу односно другом законском заступнику, одељенском старешини, стручним сарадницима односно одговарајућем тиму.

Позив за присуство усменој расправи, саслушање и давање писане изјаве, школа доставља ученику, родитељу односно другом законском заступнику, сведоцима и другим лицима чија изјава може помоћи у утврђивању чињеничког стања.

Писмено обавештење-позив доставља се ученику, родитељу односно другом законском заступнику, сведоцима и другим лицима у поступку утврђивања чињеничког стања, препоручено поштом или преко запослених у школи који обављају курирске послове.

Члан 20.

Усмену расправу ради утврђивања чињеничког стања води директор школе.

Током саслушања води се **записник** који садржи: податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место, и начин извршења (на почетку расправе чита се Закључак о покретању поступка), све битне радње у току усмене расправе, податке о присутним лицима, разлог одржавања усмене расправе, изјаве, доказе који су прикупљени и прилажу уз записник, утврђену одговорност за учињену тежу повреду обавезе или забране, постојање отежавајућих или олакшавајућих околности. Саставни део записника чине писане изјаве ученика, родитеља односно другог законског заступника, других учесника у поступку као и писмени извештај-службена белешка стручних сарадника школе о ученику и самом догађају који је окарактерисан као тежа повреда обавеза ученика односно повреда забране.

Малолетни ученик саслушава се у присуству родитеља, односно старатеља.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно старатеља, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву.

Након прикупљених свих релевантних доказа (прикупљених писмених изјава ученика и запослених, тачне евиденције неоправданих изостанака и сл.), ученик који је учинио тежу повреду обавезе или повреду забране из чл. 12, 13 и 14 правилника, даје усмену изјаву обавезно у присуству родитеља, читају се изјаве сведока, и он о тим изјавама треба да се изјасни, а ако је то неопходно и да се суочи са сведоцима.

Записник се на крају саслушања прочита присутнима, уколико имају примедбе оне се не уносе у записник и исти се након тога потписује. Странке не морају да потпишу записник уколико неће, што се уноси у записник.

Члан 21.

У поступку утврђивања одговорности ученика потребно је водити рачуна о разлозима који искључују постојање повреде обавезе или повреде забране као што су: радња извршена у нужној одбрани или крајњој нужди као и о разлозима који искључују кривицу (урачунљивост, постојање принуде, постојање стварне заблуде код ученика).

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, орган који одлучује о мери имаће у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности, као и **извештај о појачаном васпитном раду и друштвено корисном односно хуманитарном раду.**

Члан 22.

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе, односно за повреду забране може се изрећи уколико је школа претходно појачала васпитни рад заједно са друштвено корисним-хуманитарним радом са учеником активностима у оквиру одељенске заједнице, стручним радом

одељенског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, и када је неопходно сарадњом са установама социјалне и здравствене заштите у циљу промене понашања ученика.

Уколико школа није предузела ове активности, учиниће то пре изрицања васпитно-дисциплинске мере. Када предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика поступак се обуставља, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Члан 23.

Васпитно - дисциплински поступак **окончава се решењем директора, у року од 30 дана од дана покретања.**

Изузетно од става 1. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 10. став 2. тач. 4) и 5) овог правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од **20** дана од дана покретања.

Решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере због повреде обавеза ученика мора да садржи: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа са бројем и датумом решења и потпис и печат надлежног органа.

Наведено решење доставља се ученику и родитељу, односно другом законском заступнику ученика у писменој форми.

ОБАВЉАЊЕ ДРУШТВЕНО-КОРИСНОГ, ОДНОСНО ХУМАНИТАРНОГ РАДА

Члан 24.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада прописује министар.

Члан 25.

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика, као и повреда забране уређене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

Ресторативна дисциплина, јесте приступ којим се омогућава умањивање или отклањање начињене штете, односно последица те штете, развија свест о одговорности и последицама сопственог и понашања других и поправљају односи укључених страна.

Циљ одређивања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у школама који се остварује у складу са овим правилником, јесте превенција непожељног и друштвено неприхватљивог понашања ученика кроз развој пожељних и позитивних облика понашања. Наставник, односно стручни сарадник у школи за развијање пожељних/позитивних облика понашања ученика и конструктивно решавање конфликта примењује саветодавни рад, технику дијалога, поступак школске медијације, укључује вршњачку медијацију и друго.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавеза ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацијама лакше повреде обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељенски старешина у сарадњи са родитељима одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са законом

Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада (у даљем тексту: активности) се могу организовати и остваривати у групи, одељењу, разреду, односно класи у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, наставника и стручних сарадника.

Препоручено трајање активности је од 30 до 60 минута и диманика остваривања одређује се у складу са карактеристикама активности и планом појачаног васпитног рада (препоручено је да активности буду организоване до четири пута недељно током четири недеље).

Приликом одређивања активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада одређује се трајање те активности, учесталост и временски период/динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његов узраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Евидентирање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавање о његовим ефектима

Члан 26.

Евидентирање и евалуација ефеката друштвено-корисног рада се врши приликом утврђивања оцена ученика из владања од другог разреда основне школе, у току и на крају полугодишта, као и у оквиру извештаја о појачаном васпитном раду ученика и извештаја о реализацији годишњег плана рада у оквиру плана заштите од насиља.

Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за учињену лакшу повреду обавеза

Члан 27.

Примери активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада:

1. продужетак обавезе редара;
2. писање рада/састава и излагање у одељењу на тему у вези са повредом обавезе;
3. осмишљавање, израда и уређивање паноа на одређену тему;
4. брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, трпезарије, свечане сале; помоћ у размештању клупа, одржавању простора и др.);
5. помоћ у продуженом боравку (нпр. у изради домаћих задатака, у организовању слободних активности, у уређењу простора у боравку и др.);
6. помоћ наставнику (нпр. ученицима којима је потребна подршка и помоћ у учењу и др.);
7. помоћ дежурном наставнику за време одмора;
8. помоћ стручном сараднику (нпр. у припреми радионице, остваривању радионице, припреми предавања/материјала за остваривање предавања - нпр. дељење материјала, техничка подршка приликом презентације, предавања, радионице и др.);
9. помоћ у обављању административних послова (нпр. ковертирање, прекуцавање текстова и др.);
10. помоћ школским тимовима (нпр. брига о безбедности млађих ученика уз присуство учитеља/наставника; припрема презентације, радионице, предавања и остваривање предавања/радионице у одељењу и др.);
11. организовање посебне хуманитарне акције;
12. помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе - чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
13. помоћ помоћно-техничком особљу око сређивања просторија у школи и упознавање са занимањем помоћних радника као и заштитом на раду за ово занимање (одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);

14. учествовање у организацији предавања које остварују спољни сарадници (МУП, Црвени крст, итд.);
15. припрема презентације, предавања, радионице за ученике школе и остваривање у одељењима;
16. помоћ у трпезарији и упознавање са заштитом на раду за занимања људи/запослених (кувар, серверка и др.);
17. помоћ наставницима у припреми материјала за организацију ваннаставних активности (секције и сл.);
18. уређење школског дворишта (нпр. чишћење снега, окопавање цвећа, фарбање ограда или клупа);
19. остваривање предавања за одељењску заједницу на тему безбедности, насиља или друге области у оквиру које је ученик прекршио правила, односно у вези са учињеном повредом обавезе;
20. учествовање у организовању/промоцији спортских, музичких, културних и других активности у школи у сарадњи са наставником;
21. припрема/организовање представе, презентација видео клипа, стрипа или филма на тему у вези са учињеном повредом обавезе;
22. израда флајера, стрипова, видео клипова и др. о небезбедном коришћењу средстава или небезбедном понашању и др.

Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за учињену тежу повреду обавеза ученика

Члан 28.

Примери активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за **теже повреде обавеза ученика**:

1. укључивање у припрему материјала и израду летописа школе, школског часописа и сл.;
2. приказ о значају важности евиденције и јавних исправа у одељењима или на састанку ученичког парламента;
3. приказ историјских догађаја у којима је уништавана значајна документација;
4. израда презентације и приказ те презентације у одељењима на тему чувања имовине, како личне тако и школске, породичне и имовине других;
5. брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, трпезарије, свечане сале и сл; помоћ у размештању клупа; помоћ у одржавању простора и др.);
6. помоћ домару и помоћно-техничком особљу у техничком одржавању школе (чишћење снега, лишћа и др.);
7. помоћ у изради брошуре/флајера (нпр. "Петарде нису играчке" и дистрибуција по одељењима, разредима и др., интернет дистрибуција и др.);
8. припрема материјала за рад у вези са темом која је повезана са одређеним понашањем и системом вредности који желимо да ученик промени, односно усвоји;
9. учествовање у предавањима/трибинама које остварују стручњаци из одговарајућих области;
10. одлазак у ватрогасну бригаду/ватрогасни дом и информисање о превенцији кроз сарадњу са родитељима;
11. истраживање, помоћ одељенском старешини, односно наставнику у прикупљању материјала за остваривање предавања на одређену тему;
12. помоћ тиму за заштиту од насиља у организовању предавања на тему у вези са повредом;
13. израда презентације на тему која је у вези са повредом обавезе;
14. помоћ дежурном наставнику;
15. помоћ у дежурству у продуженом боравку;
16. помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе - чишћење снега, лишћа,

- окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
17. помоћ запосленима ангажованим на одржавању хигијене око сређивања просторија у школи и упознавање са овим занимањем, као и заштитом на раду за послове које обављају (нпр. одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
18. помоћ тиму за заштиту од насиља у припреми и остваривању активности у вези са безбедношћу, у складу са узрастом и статусом ученика (брига о безбедности млађих ученика уз присуство наставника, припрема презентација, радионица, предавања, реализација предавања/радионица у одељењу и др.);
19. израда презентације и држање предавања уз подршку наставника на тему: "Заштита личних података на интернету";
20. помоћ дежурном наставнику у остваривању дежурства.

Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за учињену поведу забране прописане законом

Члан 29.

Примери активности друштвено-корисног и хуманитарног рада за повреде забране :

1. Организовање предавања/презентације на тему људских права, као и права деце;
2. Организовање предавања/презентације за ученике на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима;
3. Организовање предавања/презентације за родитеље на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима у сарадњи са стручним сарадником и/или наставником;
4. Учествовање у организацији хуманитарне акције за помоћ и подршку угроженима (Црвени крст, Свратиште, Установе заштите деце без родитељског старања и др.);
5. Подршка педагошком асистенту или личном пратиоцу у пружању подршке ученицима.
6. Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);

Члан 30.

ЗАЈЕДНИЧКЕ АКТИВНОСТИ ДРУШТВЕНО-КОРИСНОГ РАДА КАО И У ОКВИРУ ПОЈАЧАНОГ ВАСПИТНОГ РАД

- Организовање хуманитарних акција за осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, манифестације и сл.);
- Организовање хуманитарних акција за животиње (акције храњења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога);
- Посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;
- Организовање еколошких акција, акција заштите животине средине и животиња, акција рециклаже у установи и у сарадњи са локалном заједницом и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;
- Уређење простора школе или у локалној заједници – паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице);
- Организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих, психоактивне супстанце, пандемијске болести и значај хигијене и др.);

- Активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);
- Формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и друго);
- Укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала);
- Укључивање ученика у организованим активностима школе – вршњачку подршку за учење, у оквиру додатне и допунске наставе;
- Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације;
- Креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);
- Друге активности друштвено-корисног рада у смислу овог правилника.

VI ОЦЕНЕ ИЗ ВЛАДАЊА НА ОСНОВУ ИЗРЕЧЕНЕ ВАСПИТНЕ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Члан 31.

На оцене из владања ученика примењиваће се одредбе Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, које су на снази у моменту примене, донетог од стране надлежног Министарства и одредби Статута школе.

Оцена из владања у току школске године је и појединачна оцена дата на основу изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере и то:

За васпитне мере:

1. **Укор одељенског старешине** – изречен за лакшу повреду обавеза ученика односно поновљену лакшу повреду у случају кад је већ изречена опомена одељенског старешине, а те мере нису имале васпитног утицаја на понашање ученика-појединачна оцена из владања је **врло добро (4);** за **неоправдано изостајање са 8 часова**, појединачна оцена из владања је **врло добро (4);**
2. **Укор одељенског већа**- изречен за за лакшу повреду обавеза ученика у случају кад је већ изречен укор одељенског старешине а те мере нису имале васпитног утицаја на понашање ученика, појединачна оцена из владања **-добро(3);** за неоправдано изостајање **од 9-15 часова**, појединачна оцена из владања је **добро(3);** за неоправдано изостајање **од 16-25 часова** појединачна оцена из владања је **задовољавајуће (2);**

За васпитно – дисциплинске мере :

- 1) **Укор директора** – изречен за тежу повреду обавеза ученика и за повреду забране утврђених посебним законом, појединачна оцена из владања је **задовољавајуће (2);**
- 2) **Укор Наставничког већа** – изречен за тежу повреду обавеза ученика и за поновљену тежу повреду обавеза ученика, повреду забране, утврђених посебним законом појединачна оцена из владања је **незадовољавајуће (1) ;** ако је ученик неоправдано изостао са наставе са 26 и више часова, појединачна оцена из владања је **незадовољавајуће (1).**
- 3) **Премештај ученика** – изречен ученицима од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке Наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештење родитеља односно другог законског заступника, појединачна оцена из владања је **незадовољавајуће (1).**

На основу одлуке Наставничког већа о изрицању васпитно-дисциплинске мере премештаја ученика у другу основну школу уз обавештење родитеља, односно другог законског старатеља, сагласности школе у коју се врши премештај ученика, **директор школе доноси решење о премештају ученика.**

У интересу ученика, одељенско веће, на предлог стручне службе, уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника, може донети одлуку да ученика премести из једног одељења у друго одељење у оквиру школе.

VII ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

Члан 32.

Због изречене васпитно-дисциплинске мере ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, има право да поднесе жалбу Школском одбору у року од **осам дана** од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби у року од **15 дана** од дана њеног достављања. Жалба одлаже извршење решења.

Решавајући по жалби школски одбор може:

1. **Закључком да одбаци жалбу** ако је недопуштена, неблаговремена или изјављена од неовлашћеног лица.
2. **Решењем одбије жалбу као неосновану**, ако утврди да је поступак доношења решења правилно спроведен, односно у складу са законом.
3. **Решењем поништи првостепено решење** и врати предмет првостепеном органу на поновни поступак, ако утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, или је дошло до грешке у поступку која је утицала на изреку решења, или је изрека нејасна и противречна образложењу.

Евиденција о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама

Члан 33.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама евиденцију води одељенски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

VIII МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 34.

Ученик, његов родитељ или старатељ одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор Закључком, а води трочлана комисија коју формира директор чији су чланови одељенски старешина, стручни сарадници, шеф рачуноводства и која одређује постојање штете, висину, околности под којима је настала и ко је проузроковао.

Висина штете утврђује се на основу књиговодствене вредности оштећене или уништене ствари, а ако то није могуће комисија процењује штету уз помоћ стручњака.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

За штету одговара и ученик који је помагао или подстрекавао.

Директор, након спроведеног поступка, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете, начину надокнаде и року за накнаду штете.

Школа ће штету од ученика, односно његовог родитеља или другог законског заступника, надокнадити мирним путем односно споразумно ако је то могуће.

Ако ученик, односно родитељ или други законски заступник, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно старатеља материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ или старатељ може изјавити жалбу школском одбору, у року од 8 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској и материјалној одговорности ученика Основне школе " Филип Филиповић"Београд, број: 239 од 20.03.2019. године.

Члан 35.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Председник Школског одбора

Драгана Вуксановић

Правилник је објављен на огласној табли школе дана 12.09.2024.године,
а ступио је на снагу дана 20.09.2024. године.